

Europese beginselen als bron van inspiratie

Nr. 7

De hedendaagse tendens in het recht om almaar verder te 'internationaliseren' gaat niet voorbij aan het Nederlandse aansprakelijkheidsrecht. Vooral 'Europa' en ons eigen aansprakelijkheidsrecht werken inmiddels op verschillende wijzen op elkaar in.¹ Hierbij moet niet alleen worden gedacht aan regelgeving vanuit 'Brussel' en aan de betekenis van bijvoorbeeld mensenrechtenverdragen, het EVRM voorop, maar ook aan de impulsen die worden gegeven door verschillende Europese onderzoeksgroepen die zich met het privaatrecht bezighouden. Niet alleen op het gebied van het contractenrecht, maar inmiddels ook op het gebied van het buitencontractuele aansprakelijkheidsrecht zijn door groepen wetenschappers beginselen geformuleerd die kunnen worden gezien als het residu of de grootste gemene deler van het privaatrecht in Europa.² Het gaat hier om studies die beogen de weg te plaveien naar eenvormige Europese regelgeving op het gebied van het privaatrecht, harmonisatie, en wellicht zelfs naar een 'Europees BW' via unificatie. Daarnaast is ook voorstelbaar (en voor de nabije toekomst wellicht ook beter denkbaar) dat het grotere inzicht in de grote lijnen van het privaatrecht in Europa dat door dit soort initiatieven verkregen wordt, bijdraagt aan de verdere ontwikkeling van de nationale rechtsstelsels. Europese beginselen als een bron voor inspiratie voor het nationale recht, derhalve.

Voor wat betreft de buitencontractuele aansprakelijkheid en het schadevergoedingsrecht zijn vooral van belang de *Principles of European Tort Law* zoals geformuleerd door de *European Group on Tort Law*.³ In deze Principles is getracht de kernelementen van het (Europese) aansprakelijkheidsrecht tot uitdrukking te brengen. Ze kunnen gezien worden als een blauwdruk voor de toekomstige Europese oriëntatie van het aansprakelijkheidsrecht. De samenstellers formuleren het doel ervan als volgt.

'The goal of our principles is to serve as a basis for the enhancement and harmonisation of the law of torts in Europe. They can hopefully serve as a kind of framework for the further development of a truly harmonised European tort law.'

De redactie van AV&S heeft het plan opgevat om de komende tijd in een reeks bijdragen aandacht te besteden aan deze *Principles of European Tort Law*. Wij willen onze lezers tijdig informeren over mogelijk interessante ontwikkelingen van buiten de eigen landsgrenzen⁴ en tegelijk bezien of er voor het Nederlandse recht wellicht 'iets te halen' valt uit hetgeen te berde wordt gebracht in de Principles en de toelichting daarop. Aan verschillende auteurs is daarom gevraagd hun licht te laten schijnen over een deel van de Principles. Daarbij zal telkens aan de orde komen hoe het huidige Nederlandse recht zich verhoudt tot de desbetreffende Principles, maar vooral ook in hoeverre zij kunnen dienen als bron van inspiratie voor verdere ontwikkeling van het Nederlandse aansprakelijkheidsrecht. Als alle auteurs aan bod zijn geweest, hopen we een min of meer compleet overzicht van de Principles geboden te hebben. De spits wordt in dit nummer afgebeten door Hartlief, die zich buigt over de algemene onrechtmatige daadsbepaling. De overige wezenlijke elementen van een inspirerend Europees aansprakelijkheidsrecht komen in de daaropvolgende nummers aan bod.

1 Zie voor een overzicht W.H. van Boom en I. Giesen, 'Van Nederlands naar "Europees" onrechtmatige daadsrecht', *NTBR* 2004, 90, p. 515 e.v. Voor een overzicht vanuit een meer pan-Europees perspectief, zie C. van Dam, *European Tort Law*, Oxford: OUP 2006.

2 Voor het verzekeringsrecht wordt eveneens gewerkt aan een beginselenoverzicht.

3 Deze Principles zijn met toelichting uit-

gegeven: *European Group on Tort Law, Principles of European Tort Law, Text and Commentary*. Wenen/New York: Springer 2005. De *European Group on Tort Law* werd voorheen ook wel de 'Tilburg-group' of de 'Spier/Kozioł-group' genoemd, naar de plaats van oprichting, resp. de oprichters ervan. Voor meer informatie, inclusief een lijst van de prominente leden van de groep, zie <http://www.egt.org/>.

4 Naast de *European Group on Tort Law* heeft

ook de zogenaamde *Study Group on a European Civil Code* onder leiding van prof. Chr. von Bar een set van Principles inzake het buitencontractuele aansprakelijkheidsrecht het licht doen zien, zie http://www.sgecc.net/pages/en/texts/index.draft_articles.htm. Deze Principles moeten deel gaan uitmaken van een compleet 'Europees BW', vgl. Van Boom/Giesen, *t.a.p.*, p. 518.